

приступу. Поперед усього він казав до дручків попривязувати поляків, забраних у полон, і начепляти їм на шиї мішків з землею, щоб їх не брала куля. Потім їх поставили рядками, ще їй підганяли ззаду нагайками. За ними виступили козаки з драбинами, крючками і ланцюгами... Вже козаки перелізли в декотрих місцях через окопи і різали панів. В польському стані був такий дим, що один поляк не бачив другого. Пани закричали:

»Не можна нам довше держатись. Киньмо гармати в замку, покиньмо два полки, а самі втікаймо!«

»Кудиж ви втікаєте!« — сказав Вишневецький, — хіба причепите крила собі і коням та перелетите через козацький стан. Будемо битись до останку« — крикнув Вишневецький і кинув ся на козаків, перескочив через окопи і розігнав селян.

Другого дня козаки знов полізли по драбинах на вали панів і витягали гаками на вал вози з польського стану. Вже пани почали гримати на Вишневецького за те, що він не дав їм ні втікати ні віддатись козакам, та ще й дурив, що король швидко приїде на поміч. Князь Єремія сидів з панами в наметі, думав, думав та нічого не видумав. Пани побачили, що вже настала їх остатня година. Коли це одразу прилетіла стріла, ніби од козацького стану, і впала перед ногами Вишневецького. На стрілі стремів парець, а на ньому було написано:

»Я поляк, хоч мушу поневолі служити Хмельницькому, даю вам вістку, брати поляки, що король ваш за п'ять миль з відціль йде з великим військом; ждїть і сподївайтесь короля!«

Ту штуку вигадав сам такий Вишневецький. Він звелїв одному своєму приятелеви пустити стрілу між панів. Пани дійсно повірили і почали ждати та сподіватись од короля війська на поміч. Сам Вишневецький нічого не знав про короля й його військо. Коли вістка за те, що польський король вже недалеко, рознеслась по облозі, оповістив Вишневецький, що дасть велику нагороду тому, хто перейде через козацький стан і дасть знати про усе королеви. Знайшов ся шляхтич Стомківський. Йому дали лист до короля, в котрім просили, щоб прибував з військом до Збаража, як найшвидше! Одинадцятого серпня, в спасівку, Стомківський перебрав ся за українського селянина і в ночі сїв на човен, переплив ставок, і